

GAZETA GIELDOWA I LOSOWANA

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co robota

Położenie gospodarcze Polski

w styczniu 1934 roku

(w oświetleniu Banku Gospodarstwa Krajowego)

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.

Na rynku pieniężnym Polski zaznaczył się w styczniu dość poważny wzrost płynności, mający częściowo charakter sezonowy, w pewnym stopniu wynikający jednak z ujawniającej się poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Po ultimo rocznym zapotrzebowaniu kredytu zmalało, wobec czego banki mogły zmniejszyć stan wykorzystanych kredytów w Banku Polskim. Ruch wkładów kształtował się pomyślnie, wykazując w styczniu znaczniejszy ich przyrost. Przyływ nowych kapitałów do obrotu przyczynił się również do utrzymania korzystniejszych tendencji na rynku lokacyjnym.

Wyplacalność dłużników nie doznała wyraźniejszego polepszenia, gdyż na ogólny stan wyplacalności oddziaływała w dalszym ciągu trudne położenie rolnictwa, wynikające z niskich cen produktów rolnych i skurczenia się ich zbytu. Ceny zbóż wykazują wprawdzie od pewnego czasu tendencję do stabilizacji, jednak ceny artykułów pochodzenia zwierzęcego nadal niżkowały. Wywóz zarówno ziemiopłodów jak i produktów hodowlanych był w styczniu mniejszy niż w miesiącu poprzednim.

Na stan wytwórczości przemysłowej wpływały w pewnym stopniu czynniki sezonowe, w niektórych gałęziach w kierunku zwykłym, w innych zaś w kierunku niżkowym. Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej obniżył się w porównaniu z grudniem ub. r. o kilka procent, był jednak w dalszym ciągu znacznie wyższy niż przed rokiem. Silniejszy spadek wykazały wydobywanie i zbytu węgla, utrzymując się jednak na wyższym poziomie niż w styczniu 1933 r. Zatrudnienie przetwórczego przemysłu naftowego wzrosło, mimo spadku zbytu zarówno w kraju jak i zagranicą. Hutnictwo żelazne wykazuje wyższy stan wytwórczości zarówno w stosunku do grudnia jak i stycznia ub. roku.

W związku z nadeżdżającym sezonem wiosenno-letnim przemysł włókienniczy zwiększył produkcję, spodziewając się wzrostu zapotrzebowania wyrobów w najbliższym czasie. Z tych samych przyczyn zaznaczyła się

zwyżka wytwórczości i sprzedaży w niektórych działach przemysłu chemicznego, jak w jedwabiu sztucznym i barwnikach. Napływ zamówień zwiększył się również w przemyśle soli potasowych. Eksport drzewa został utrzymany, a stan zatrudnienia w tartakach się poprawił. Niepomyślnie natomiast przedstawiał się nadal stan znacznej części przemysłu metalowo-maszynowego oraz przemysłu spożywczego.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym były w styczniu naogół mniejsze. Wzrosła natomiast wartość wymiany towarowej z zagranicą, wskutek zwiększenia przywozu, saldo dodatnie bilansu handlowego zostało w dalszym ciągu utrzymane.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych podniosła się dość silnie i zdaje się zbliżać do najwyższego sezonowego natężenia.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Pieniądz i kredyt. W styczniu międzynarodowe rynki pieniężne stały pod wpływem nowych posunięć walutowo-finansowych prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelt'a oraz niepewności co do dalszych losów dolara. Występująca zazwyczaj w styczniu po likwidacji ultimo rocznego wysoka płynność głównych rynków europejskich zaznaczyła się w miesiącu sprawozdawczym nieco słabiej ze względu na powrotny odpływ znaczniejszych kapitałów amerykańskich do New Yorku. Wskutek tego stawki pieniężne w Londynie i Paryżu nie wykazały większych zmian w stosunku do poziomu z poprzedniego miesiąca. W Londynie notowano pieniądz dzienny po 1 — 1%, dyskont prywatny po 1 — 1¹/₁₆%. Tylko weksle skarbowe, wskutek zmniejszonej ich

emisji, lokowane były z łatwością po 1 — 1¹/₁₆%. Również w Paryżu dało się odczuć wycofywanie lokat amerykańskich i silny zwłaszcza w końcu miesiąca odpływ złota, do czego dołączyła się wzmożona tezauryzacja podsycona naprężoną sytuacją wewnętrzno-polityczną oraz niepewnością co do losów dolara i funta. Pieniądz dzienny utrzymywał się przeciętnie na poziomie 1³/₈%, zaś dyskont prywatny 2¹/₈%. Zarówno Bank Angielski jak i Francuski ograniczały obieg banknotów, chcąc drogą nacisku na rynek pieniężny przeciwdziałać niżkowemu tendencjom kursu ich walut. Rynek nowojorski natomiast cechował dalszy wzrost płynności, wywołany powrotem kapitałów z Europy, wskutek czego stawki pieniężne miały tendencję niżkową. Dyskont prywatny wahał się od 1/2 do 5/8%, pieniądz dzienny kosztował przeciętnie 1%, międzybankami zaś od 5/8 do 3/4%. Banki Rezerwy Federalnej nadal nie starały się zwiększać obiegu pieniężnego, obniżając w dalszym ciągu emisję banknotów. W Berlinie nastąpiło po ultimo rocznym znacznie odprężenie i stawki pieniężne prócz nieznacznej zwyżki pieniądza dziennego w końcu miesiąca pozostały bez większych zmian.

W Polsce nastąpiło w styczniu znacznie upłynnienie rynku pieniężnego, mające głównie charakter sezonowy, jako wynik odprężenia po ultimo rocznym. Zapotrzebowanie kredytowe się zmniejszyło, co znajduje m. in. wyraz w silnym spadku sumy kredytów wykorzystanych w Banku Polskim. Mimo przyływu nowych wkładów banki nie zwiększały naogół działalności kredytowej, gdyż podaż dostatecznego materiału wekslowego była nadal mała. Wskutek tego banki spłacały w styczniu część redyskonta, wykorzystanego w nieco wyższym stopniu na ultimo roku w Banku Polskim, a także lokowały częściowo nadwyżki swych rezerw kasowych w biletach skarbowych.

Przyrost wkładów zaznaczył się dość silnie zwłaszcza w bankach państwowych. Korzystny ruch wkładów świadczy o tym, że obniżka stawek procentowych od wkładów, która w bankach oraz w kasach oszczędności-

(Dokończenie na str. 2-cj)

ŻYRARDÓW

Nadzwyczajne ogólne zebranie akcjonariuszów

W dniu 20 b. m. odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie akcjonariuszów Tow. Zakł. Żyrardowskich z następującym porządkiem dziennym:

Odwołanie Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

Dokonywanie nowych wyborów do Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

Ponowne rozpatrzenie wniosku przyjętego przez Walne Zgromadzenie w dniu 22 stycznia 1934 r. w brzmieniu następującym: „Uznając działalność władz Spółki, ujawnioną w sposobie prowadzenia przedsiębiorstwa i wykonywania transakcji z grupami „Comptoir de l'Industrie Cotonnière“ oraz „Manufactures de Senones“ za nielegalną i szkodliwą dla przedsiębiorstwa, wezwać władze Spółki, a więc Zarząd i Radę Nadzorczą, do bezwzględnego wystąpienia o rozwiązanie tych stosunków, opartych na zasadach sprzecznych z dobremi obyczajami oraz przeciwko winnym o wynagrodzenie szkód i strat“.

Zebranie zagał sen. Gaszyński.

Z pośród dwóch kandydatów na przewodniczącego p.p. jen. Platowskiego i adw. Sznarburowskiego utrzymał się ten osta-

tni, wybrany przez grupę francuską.

Na wniosek przedstawicieli polskiej grupy akcjonariuszów powołano komisję celem sprawdzenia listy obecnych. Na zebranie to przybył specjalnie z Paryża p. André Boussac.

Komisja orzekła, iż lista obecnych nie była formalnie sporządzona, gdyż podpisana była przez hr. Potockiego i sen. Gaszyńskiego. Ten ostatni nie figuruje w rejestrze handlowym, jako członek Zarządu, nie miał więc prawa nie tylko otwierać zebrania, ale i podpisywać listy obecnych akcjonariuszów. Skonstatowano i szereg innych nieprawidłowości.

Następnie zabiera głos adw. Urbanowicz, przewodniczący komisji, i stawia wniosek o rozwiązanie zebrania nieprawnie zwołanego.

Wniosek ten poparli prof. Mlynarski i adw. Polikier, wychodząc z założenia, iż sprawa Żyrardowa jest w toku, nie byłoby więc lojalne wobec Sądu kontynuowanie zebrania, nałożenie bowiem sekwestru było tylko środkiem zapobiegawczym.

Przewodniczący, przychylając się do wniosku powyższego zebranie zamknął.

wych i spółdzielniach weszła w życie od 1 stycznia b. r., nie wpłynęła ujemnie na akumulację kapitałów w tej postaci. Stwierdza on jednocześnie, że również wpłaty na Pożyczkę Narodową nie zahamowały gromadzenia rezerw gotówkowych. Wzrastająca płynność rynku pieniężnego podtrzymuje również poprawę na rynku lokacyjnym, która zaznaczyła się w styczniu dalszą wyższą kursów papierów procentowych. Jedynie rynek akcji pozostał nadal w zastoju.

Wyplacalność dłużników natomiast była częściowo mniej pomyślna, co jednak w dużej mierze ma charakter sezonowy ze względu na okres martwy i spadek obrotów w niektórych gałęziach życia gospodarczego. Zwłaszcza rolnicy regulowali nadal swoje zobowiązania z trudem, tembardziej, że na koniec roku ubiegłego oraz początek bieżącego przypadały większe płatności kredytów i podatków.

Banki Państwowe. Bilanse banków państwowych wykazują na koniec stycznia wolniejszy wzrost wkładów przy nieznacznym spadku kredytów. W Banku Gospodarstwa Krajowego ogólna suma wkładów łącznie z saldami kredytowymi wzrosła o przeszło 25 milj. do 362.0 milj. zł. w końcu stycznia b. r. Wzrost ten przypada głównie na wkłady a vista, w mniejszym zaś stopniu na salda kredytowe, podczas gdy stan wkładów terminowych utrzymany został bez większych zmian. Redyskonto weksli spadło o 13,5 milj. do 45.0 milj. zł. Lokaty Skarbu Państwa zaś oraz rachunki specjalne w dziale operacyj ze Skarbem Państwa pozostały bez większych zmian: stan lokat wynosił w końcu stycznia 532 milj. zł. Ogólna suma kredytów gotówkowych w dziale handlowym spadła o 2,5 milj. do 386,2 milj. zł. wskutek obniżenia się dyskonta weksli. Inne rodzaje pożyczek nie wykazały większych zmian. Również w dziale operacyj ze Skarbem Państwa stan kredytów nie zmienił się prawie zupełnie w miesiąca, wynosząc w końcu porównaniu ze stanem z przed

stycznia 651,4 milj. zł. Pożyczki emisyjne spadły o 1,7 milj. zł. do 821,5 milj. zł.

W bilansie Państwowego Banku Rolnego na dzień 1 lutego 1934 r. w porównaniu z bilansem na dzień 1 stycznia 1934 r. po stronie aktywów wzrosły kredyty krótko i średnioterminowe o 1,4 milj. zł. do 235 milj. zł. przy czym stan weksli zdyskontowanych zmniejszył się o 4,7 milj. zł. do 143,4 milj. zł. oraz pożyczek towarowych o 0,1 milj. zł. do 7,6 milj. zł.; natomiast pożyczki zabezpieczone weksłami i innymi dokumentami wzrosły o 6,2 milj. zł. do 84,5 milj. zł. Należności z tytułu kredytu akceptacyjnego, obejmujące kredyty krótko i średnio terminowe Banku, co do których zawarto układy konwersyjne z dłużnikami i otrzymano z Banku Akceptacyjnego promesy na kredyt akceptacyjny, wzrosły w ciągu stycznia o 0,8 milj. zł. do 3,3 milj. zł. Z sumy tej do 1 lutego r. b. Bank wykorzystał w Banku Polskim drogą redyskonta akceptów Banku Akceptacyjnego sumę 1,7 milj. zł. Kredyt emisyjny Banku wzrósł o 0,1 milj. zł. do 283,1 milj. zł. Pożyczki konwersyjne w listach zastawnych w sumie 170,7 milj. zł. i w obligacjach meljoracyjnych w sumie 111,4 milj. zł. nie uległy zmianie.

Pożyczki z funduszy rządowych, administrowanych przez Bank, wzrosły o 1,8 milj. zł. do 499,3 milj. zł.

Po stronie pasywów lokaty terminowe skarbowe zmniejszyły się o 0,1 milj. zł. Wkłady terminowe wzrosły o 0,5 milj. zł. do 60,8 milj. zł., rachunki czekowe zaś o 6,0 milj. zł. do 39,7 milj. zł. Stan emisji listów zastaw. i obligacyj meljoracyjnych zwiększył się o 0,1 milj. zł. do 281,8 milj. zł. Suma funduszy administrowanych zmniejszyła się o 13,1 milj. zł. do 549,4 milj. zł.

W Pocztowej Kasie Oszczędności nastąpił silniejszy wzrost wkładów tak oszczędnościowych jak i pozostałości na konrach czekowych. Wkładki oszczędnościowe wzrosły w ciągu stycznia

o 10,7 milj., osiągając na koniec tego miesiąca łącznie z wkładami zwaloryzowanymi 517 milj. zł., zaś stan na konrach czekowych podniósł się o 11,5 milj. do 218,4 milj. zł. W związku z pomyślnym ruchem wkładów Pocztowa Kasa Oszczędności mogła zwiększyć portfel posiadanych papierów wartościowych. Stan papierów wartościowych własnych i funduszu zasobowego, który na 1 stycznia b. r. wynosił 480,3 milj. zł., wzrósł w ciągu stycznia o 22,4 milj. do 502,7 milj. zł.

W komunalnych kasach oszczędności wkłady oszczędnościowe zmniejszyły się w styczniu o 2,5 milj. zł. do 535,0 milj. zł.; obniżyły się również wkłady na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych o 3,5 milj. zł. do 40,3 milj. zł.

Ś. p. Lucjan Załęski

Wspomnienie pośmiertne

W dniu 16 b. m. zmarł w Warszawie ś. p. **Lucjan Załęski**, szef Wydziału Emisyjnego Państwowego Banku Rolnego, jeden z wybitnych znawców spraw kredytu długoterminowego.

Zmarły urodził się 11 października 1892 r. w Szpanowie.

W 1918 r. ukończył Instytut Handlowy w Kijowie, gdzie w latach 1917 i 1918 przyjmował czynny udział w pracach Komitetu Obywatelskiego, oddając się z poświęceniem sprawie polskiej.

Po przyjeździe do Warszawy ś. p. Załęski obejmuje stanowisko dyrektora w Banku dla Handlu i Przemysłu.

Na początku 1928 r. zostaje mianowany szefem Wydziału Emisyjnego w Państwowym Banku Rolnym, w którym z zapałem pracuje aż do zgonu.

Na stanowisku tem znajduje ś. p. Załęski szerokie pole do pracy, której oddaje się z zamiłowaniem i nie przestaje się interesować wszelkimi sprawami Wydziału, którym zarządzał, aż śmierć nieublagana i przedwczesna przecina pasmo Jego życia.

Ś. p. Załęski był powszechnie lubiany, gdyż szlachetnością, prawością charakteru, uczynnością i wielu, wielu innymi zaletami potrafił zjednać sobie wszystkich tych, którzy mieli z Nim jakąkolwiek styczność.

To też śmierć ś. p. Lucjana Załęskiego wywołała ogólny i szczerzy żal, dowodem czego był liczny udział kolegów, przyjaciół, znajomych oraz władz Banku z p. Prezesem Ludkiewiczem na czele w oddaniu ostatniej posługi.

Cześć Jego świetlanej pamięci! Stroskanej Rodzinie, dotkniętej tak bolesnym ciosem, składa Redakcja nasza wyrazy szczerzego współczucia.

Nowe gat. papierosów i cygaretek „Bridge“ i „Ligia“

Dyrekcja Państwowego Monopolu Tytoniowego wypuściła nowe gatunki papierosów i cygaretek.

„Bridge“, są to papierosy z ustnikami z nietlejącej się Libulki i najlepszych tytoni rosyjskich. Cena zł. 1.40 za 20 sztuk.

Nowe cygaretki „Ligia“ wykonane są z doskonałych i bardzo wysokich gatunków tytoni. Sprzedawane są w opakowaniu po 5 sztuk za zł. 1.

BIURO SPRZEDAŻY WYROBÓW FABRYK JUTOWYCH

SKA Z OGR. ODP.

Warszawa, Królewska 10 m. 6

Telefony: 546-65, -66, -67

Adr. telegr. „CENTROJUTA“

poleca wszelkie wyroby jutowe jak:

przędzę, tkaniny, wrappery, worki różnego rodzaju, wańtuchy, sienniki, płachty żniwne i inne.

Uruchomienie fabryki lniarskiej „Krosno“

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie uruchomione zostaną całkowite zakłady przemysłowe lniarskie „Krosno“ w Krośnie. Już obecnie uruchomione zostały w zakładach powyższych maszyny do czesania lnu, przedziałnia zaś licząca 4 tys. wzięcion podejmuje pracę w najbliższym czasie.

Zakłady krosnieńskie posiadają już swoją historję. Od początku swego istnienia nie były one jeszcze wogóle uruchamiane. Inicjatywa zbudowania powyższych zakładów wyszła w latach powo-

jennych od znanego małopolskiego działacza społecznego i gospodarczego senatora Długosza, który zorganizował w tym celu specjalne towarzystwo. Zbudowanie w Krośnie zakładów lniarskich miało na celu dostarczenie dla okolicznego lniarskiego przemysłu przedzi lnianej, którą ludność tamtejsza nabywała dawniej w Czechosłowacji. Okres organizowania Zakładów Krosnieńskich zbiegł się jednak z latami inflacji i w rezultacie odnośne towarzystwo nie było w stanie wykupić sprowadzonych z

zagranicy maszyn do przedzenia lnu. Maszyny te zostały wykupione przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który udzielił za towarzystwo firmom zagranicznym gwarancji. W rezultacie, wobec złego stanu finansowego powyższego towarzystwa, całe zakłady zostały nabyte również przez Bank Gospodarstwa Krajowego z licytacji, poczem stan posiadania wzięcion został powiększony. Ostatnio zakłady krosnieńskie nabyła od Banku Gospodarstwa Krajowego znana wielka firma łódzka. Zjednoczone Zakłady Scheiblera i Grohmana do spółki ze znaną, bardzo ruchliwą firmą warszawską „Keilin i Rajchenbach“ trudniącą się dostawami dla wojska. Firma powyższa posiada fabrykę w Zduńskiej Woli pod Łodzią. Jak się dowiadujemy, zakłady Krosnieńskie uzyskały już zamówienie na dostawy dla wojska wartości około 1,5 miliona złotych.

TKALNIA I PRZĘDZALNIA LNU I JUTY

WARTA S. A.

FABRYKA W CZĘSTOCHOWIE

ZARZĄD W WARSZAWIE, MAZOWIECKA Nr. 3.

50 - LETNI JUBILEUSZ

Fabryki celulozy i papieru „Natronag” Sp. Akc. w Kaletach Woj. Śląskie

Kilkadziesiąt kilometrów od Katowic, na równinie okolonej lasem sosnowym, na gruntach wsi Kalety, rozmieściło się wielkie przedsiębiorstwo: Fabryka Celulozy i Papieru „Natronag”, Sp. Akc.

Przedsiębiorstwo to założone i uruchomione zostało z początkiem roku 1883. Założycielem był Gwido Hr. Henckel — Książę von Donnersmarck. Tak w pełni brzmiało nazwisko tego magnata śląskiego, pana zamku świerklańskiego, właściciela licznych włości. Fabryka od samego początku istnienia, dzięki naturalnym warunkom i należytej administracji rozwijała się pomyślnie, — w roku 1889 zamieniono przedsiębiorstwo w Towarzystwo Akcyjne, z kapitałem zakładowym 2 i pół miliona marek niemieckich. W roku 1922 zmienia fabryka swego właściciela, jakoteż nazwę, która odtańd opiewa: Fabryka Celulozy i Papieru „Natronag”, Sp. Akc.

„Natronag” Sp. Akc., jako jedyny zakład dla wyrobu celulozy posługuje się dla uzyskania tego przetworu metodą natronowo-siarczaną. Dzięki metodzie tej uzyskuje się fabrykat nie dościgniony pod względem ciągłości i mocy. Z celulozy w dalszej przeróbce uzyskuje się papier natronowy, który jako bardzo wytrzymały poszukiwany był dla celów specjalnych, nie tylko w kraju, ale i zagranicą. Papier ten bowiem nadaje się do opakowania towarów przemysłowych, artykułów chemicznych, tekstylnych, a więc opakowań lepszych i trwalszych, dalej nadaje się znakomicie do fabrykacji worków papierowych i fabrykacji kabli.

Stały rozwój przedsiębiorstwa, pomyślna konjunktura w latach od 1927 do 1929 zażądały rozbudowy zakładów, więc w roku 1927 buduje się nową kotłownię, wielką elektrownię i stawia się największą w Polsce maszynę papierniczą, dzięki którym to inwestycjom miesięczna produkcja celulozy dochodzi do 1.600 tonn, a papieru do 1,200 tonn. Ilości tej całej nie wchłonął rynek wewnętrzny, stąd 1/3 produkcji szła na eksport.

Niestety, w roku 1930 organizm życia gospodarczego dotknął wszechświatowy kryzys, a w konsekwencji i fabrykę „Natronag”. Wskutek spadku funta i walut nordyckich, — będących regulatorem w obrotach handlowych celulozą i papierem, kurczyła się stopniowo produkcja. Niebawem wstrzymać musiano z końcem 1931 roku eksport, który podjęto znowu w znacznym stopniu z końcem 1933 r.

Jak zaznaczyliśmy już „Natronag” prócz celulozy i papieru natronowego produkuje również worki papierowe, mające główne zastosowanie w przemyśle cementowym, solnym i chemicznym. Worki te w użytku szerokim okazały się materiałem pierwszorzędnym, to też tę dziedzinę wytwórczości „Natronagu” należy otoczyć także specjalną

opieką, zważywszy, iż worek papierowy jest konkurentem worka jutowego, do sporządzenia którego sprowadza się surowiec z zagranicy, podczas gdy worek papierowy jest par excellence produktem krajowym, gdyż preparowany jest z krajowej masy drzewnej. Na skutek rozbudowy i rozszerzenia zakładów wydajność dojsć może do 20.000 worków dziennie.

„Natronag”, Sp. Akc. od roku 1922 jest spółką polską. Radzie Nadzorczej Towarzystwa przewodniczy Marszałek Sejmu Śląskiego p. K. Wolny.

Od roku 1929 kierownictwo fabryki objął p. Jan Rzymekka, Polak-Górnoślązak, dypl. absolwent Wyższej S. H. prezes Górnośląskiego Związku Przemysłu Przetwórczego, członek Rady Izby Handlowej w Katowicach, wybitny znawca życia gospodarczego. Zastępcą jego jest p. Dyr. Jaksik.

Pracownikami zakładów są

mieszkańcy Kalet, jakoteż pobliskich osiedli, jak Jędryska, Kuczowa, M. Żyglina, — to też obecnie okolica nie zna bezrobocia, gdyż oprócz zajętych przy fabrykacji robotników, fabryka zatrudnia około 100 furmanek, których właścicielami są obywatele miejscowi. W szerokiej rozpiętości promieniuje władztwo „Natronagu” pod względem kulturalnym, społecznym i oświatowym. Społeczna działalność przedsiębiorstwa jest wzorową. „Natronag” prócz zabezpieczenia swych pracowników w Państwowej Ubezpieczalni jest jednym z nielicznych przedsiębiorstw na Śląsku, posiadającym własną Kasę Pensyjną.

Urzednicy i robotnicy zakładu mieszkają w większości w domach fabrycznych. Corocznie fabryka urządza dla młodzieży gwiazdkę i inne imprezy dobroczynne, a pozatem utrzymuje dla dzieci ochronkę.

Załoga cała, tak urzędnicza,

jak i robotnicza to Polacy. Prawie żaden z urzedników nie przyznaje się do narodowości niemieckiej, a dwaj pozostali obco-krajowcy, opuszczają niebawem teren. Wszystkie przeto naczelnie stanowiska, tak w administracji, dziale technicznym i handlowym zajmują Polacy, z czego większa część z wykształceniem akademickim.

Dla pogłębienia znajomości języka polskiego, zrozumienia kultury polskiej, Dyrekcja zarządziła kursy oświatowe, na których wykłada się historję i literaturę polską. Również popiera czynnie przedsiębiorstwo, działalność p. naczelnika gminy, który dla obywateli 5.000 gminy otworzył świetlicę, gdzie młodzież kształci umysł i krzepi ducha narodowego.

Niemniej gorącego poparcia ze strony Zakładu doznają wszystkie miejscowe organizacje społeczne, dzięki temu intensywnie pracują tow. „Strzelec”, organizacja W. F. i P. W. i inne.

Należy przeto stwierdzić, że tak pod względem organizacji pracy zawodowej, jakoteż wychowania obywatelskiego, zakłady „Natronag” czynią wszystko, by mimo trudnych warunków kryzysowych utrzymać placówkę na silnych podstawach materialnych i dać setkom rąk pracę i tysiącom ust chleb.

Z niekłamaniem też uznaniem odnieść się musi społeczeństwo do pracy dyrektora przedsiębiorstwa p. Rzymekki, jego zastępcy p. dyr. Jaksika, pracującego w przedsiębiorstwie lat 30-ci i całego sztabu urzędniczego. Między innymi pracownikami należy wymienić osobę p. Olszewskiego, starszego mistrza, który równoległe z jubileuszem fabryki, obchodzi swój niezwykły jubileusz 50-letniej pracy w „Natronagu”.

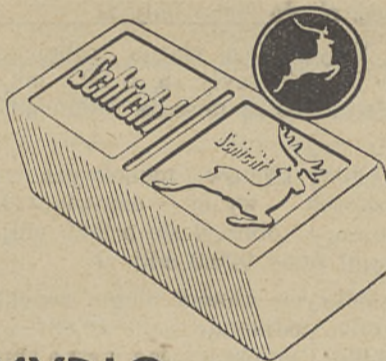
Z zamknięciem 50-letniego okresu istnienia „Natronagu” z całego kraju płyną w dniach jubileuszowych pod adresem Rady Nadzorczej i Zarządu najserdeczniejsze życzenia dalszego pomyślnego rozkwitu.

Warto być mu wierną!

Kto raz użył mydła Jeleń Schicht, będzie mu zawsze wierny.

ZWRACAJCIE uwagę na markę „Jeleń” i wystrzegajcie się naśladownictwa!

**MYDŁO
JELEŃ SCHICHT
WYRÓB KRAJOWY**

Zachodnio - Polskie Tow. Kredytowe Miejskie w Poznaniu

Wyszło z druku sprawozdanie za 1933 r. Zachodnio-Polskiego Tow. Kred. Miejskiego w Poznaniu.

Wobec wstrzymania działalności emisyjnej wszystkich krajowych instytucji kredytu długoterminowego od czasu wydania ustawy konwersyjnej z 20 grudnia 1932 r. czynności wspomnianego Towarzystwa polegały

Z Giełdy Pieniężnej w Warszawie

Dowiadujemy się, iż p. dyr. Tadeusz Karszo-Siedlecki został powołany przez p. Ministra Skarbu na zastępcę członka Komisji odwoławczej Giełdy Pieniężnej w Warszawie na 1934 r.

tylko na przeprowadzeniu konwersji 8% na 5% listy zastawne oraz na usiłowaniu wykonania swych zobowiązań wobec wierzycieli Tow. t. j. właścicieli listów zastawnych.

Trzeba przyznać, iż dzięki lojalnemu ustosunkowaniu się stowarzyszonych wobec Towarzystwa usiłowania władz odniosły należyty skutek, jak o tem świadczy bilans za 1933 r., złożony do zatwierdzenia walnemu zebraniu pełnomocników Tow., odbytemu w dniu 3 b. m.

Z bilansu tego wynika, iż na ogólną sumę zł. 8.289.098,95 pożyczek, odciażających nieruchomości, korzystających z kredytu Tow., wszystkie zaległe raty t. j. od 1/4 1931 do 1/12 1933 r.

włącznie wynoszą zaledwie zł. 127.284,17.

Fakt ten jeszcze bardziej zasługuje na podkreślenie, że kapitały własne Tow. wynoszą zaledwie zł. 129.013,46. 5% L. Z. na 1 stycznia r. b. pozostało w obiegu zł. 8.303,300.

Obrót ogólny zamyka się cyfrą zł. 8.733.034,71.

Z czystego zysku zł. 31.541,27 przelano na rezerwę specjalną zł. 3.154,13, na fundusz zapasowy zł. 22.387,14 oraz zł. 6.000 przeznaczono na wynagrodzenie dla Rady Nadzorczej.

W końcu zaznaczyć należy, iż tylko dzięki oszczędnej i przeczornej polityce Władz Towarzystwa, można było w dobie ogólnie przeżywanego kryzysu osiągnąć tak dodatnie rezultaty.

Analiza bilansów

Spółek akcyjnych

„DRAGO“, Spółka Akcyjna w Warszawie.

Cel przedsiębiorstwa: Hurtowy handel materiałami pędnymi.

Bilans za 1933 r.

W stanie czynnym: Środki płynne zł. 142.916,81, dłużnicy zł. 350.015,93, zapasy towarów zł. 169.165,54, nieruchomości zł. 252.039,10, ruchomości zł. 546.563,29, sumy przechodnie zł. 243.223,07, strata zł. 240.769,11.

W stanie biernym: kapitał zakładowy zł. 1.200.000, fundusz amortyzacyjny zł. 67.850,79, Bank Handlowy za nieruchomości zł. 134.275,01, wierzyciele zł. 431.567,05, akcepty zł. 111.000.

Bilans zamyka się cyfrą zł. 1.952.228,85.

Rachunek strat i zysków.

Straty: Ogólne wydatki handlowe i koszty ruchu stacyj benzynowych zł. 752.883,30, podatki zł. 37.885,42 odpisy z inwentarza i dłużników zł. 28.709,22, odpisy amortyzacyjne zł. 67.850,79, strata z lat ubiegłych zł. 148.751,25.

Zyski: Zysk brutto ze sprzedaży zł. 795.310,87.

Strata z lat ubiegłych zł. 148.751,25, strata za 1933 r. zł. 92.017,86.

Jak widać z powyższego, przedsiębiorstwo funkcjonowało, jak na obecne czasy, nienajgorzej, gdyż jako tako związało koniec z końcem. Wykazana strata pochodzi przeważnie z odpisów amortyzacyjnych, które są konieczne w celu wykazania faktycznego stanu przedsiębiorstwa. W stanie czynnym bilansu pozycja „zapasy towarów“ nie są wyspecyfikowane.

Następnie rzucą się w oczy zbyt pokaźna suma na rachunku nieruchomości, więc rodzi się przypuszczenie, czy nie złączono pozycji tej z rachunkiem zapasów towarów.

Na rachunku zysków i strat nie wymieniono jakie poszczególne działy, stanowiące przedmiot przedsiębiorstwa, osiągnęły podany zysk. Również nie wyszczególniono na rachunku kosztów handlowych oddzielnie kosztów ruchu stacyj benzynowych, pensyj personelu i władz, co do pewnego stopnia utrudnia należytą orientację.

BANK POLSKI

Dalszy wzrost zapasu złota

W ciągu drugiej dekady marca zapas złota powiększył się o 1,2 milj. zł. do 480,1 milj. zł. Jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o przeszło ½ milj. zł. do 79,0 milj. zł.

Suma wykorzystanych kredytów obniżyła się o 5,4 milj. zł. do 717,8 milj. zł., przyczem portfel wekslowy zmniejszył się o 12,4 milj. zł. do 605,4 milj. zł., a portfel biletów skarbowych — o pół milj. zł. do 46,1 milj. zł., podczas gdy pożyczki, zabezpieczone zastawami, wzrosły o 7,4 milj. zł. do 66,3 milj. zł.

Zapas polskich monet i bilonu zmniejszył się o 0,6 milj. zł. do sumy 45,0 milj. zł.

Pozycje „inne aktywa“ i „inne pasywa“ uległy zwiększeniu: pierwsza wzrosła o 1,4 milj. zł. do 124,1 milj. zł., druga — o 1,2 milj. zł. do 206,5 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 20,5 milj. zł. i wynoszą obecnie 288,9 milj. zł.

Obieg biletów bankowych — wskutek wyżej omówionych zmian — obniżył się o 24,5 milj. zł. do sumy 900,0 milj. zł.

Pokrycie złotem uległo zwiększeniu podnosząc się z 43,83% do 44,09% i przekraczając normę statutową o przeszło 14 punktów.

Stopa dyskontowa 5%, zastawowa 6%.

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

INSTYTUCJA PRAWNO-PUBLICZNA

założona w 1803 r., działająca na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 maja 1927 r., komunikuje, że oprócz przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia prowadzi następujące działy ubezpieczeń na zasadzie umów dobrowolnych:

1) Ubezpieczenie od ognia wszelkiego rodzaju mienia zarówno nieruchomego jak i ruchomego, a w szczególności ziemioplodów i inwentarzy w gosp. rolnych, wszelkich ruchomości, budowli w trakcie budowy, budowli stanowiących własność Państwa, jak również instytucji i przedsiębiorstw państwowych, budowli, urządzeń i towarów fabrycznych i t. p.

2) Ubezpieczenie ziemioplodów od gradobicia.

Centrala Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych mieści się w Warszawie przy ul. Kopernika Nr. 36/40. Poza-tem posiada on oddziały: w Białymstoku, Brześciu n/B, w Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Łucku, Słonimie, Stanisławowie, Tarnopolu, Warszawie i Wilnie.

We wszystkich miastach powiatowych Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych posiada inspektorów i techników, którzy przyjmują wnioski ubezpieczeniowe.

Jako instytucja prawno-publiczna, mająca na celu nie osiągnięcie zysków, a dobro najszerzych warstw ludności, — **POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH** zapewnia najkorzystniejszą kalkulację kosztów oraz bezzwłoczną likwidację szkód.

Zastrzeżone papiery

przez Urząd Śledczy.

4% Prem. Poż. Dolarowa III ser.

Nr. 592508	Nr. 657015	Nr. 744857	Nr. 744875
744929	802471	—72 903689	—692
1044603	1044605	1456308	
1456325	1456693.		

Wzbronienie wypłat

Wydział V Sądu Okręgowego w Warszawie wzbronił wypłat

oraz dokonywania transakcyj: Akcjami Zjedn. Browarów Warszawskich p. f. „Habermusch i Schiele“ S. A.

Nr. Nr. 9859—9868 po zł. 100 wart. nom.

Termin zgłoszenia sprzeciwu do 15 marca 1936 r.

(Mon. Pol. Nr. 61 z dn. 15.III. 1934 r.).

Ogłoszenie Banku Polskiego.

Bank Polski zawiadamia o zagubieniu akcji Banku Polskiego Nr. Nr. 62008 384415/1C.

Termin zgłoszenia sprzeciwu do 20 czerwca 1934 r.

(Mon. Polski Nr. 65 z 20.III. 1934 r.).

LOSOWANIA

Bony

Funduszu Inwestycyjnego po zł. 25 wart. nom.

Losowanie z dnia 22 marca 1934 roku.

Nr. Nr. 1802 6017 11505 11819 20245 23644 33369.

Wylosowano siedem numerów Bonów dla każdej z 10 seryj wygranych, łącznie więc 70 sztuk.

Wypłata natychmiastowa po zł. 100 za każdy Bon.

Losowanie L. Z. Ziemiaków

Wedle otrzymanych przez nas wiadomości, losowanie L. Z. Ziemiaków odbędzie się dnia 4 kwietnia r. b.

Bilans Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu Warszawskiego

na dzień 31 grudnia 1933 roku.

STAN CZYNNY.	zł. gr.	STAN BIERNY.	zł. gr.
A. Kasa i banki	968.623,82	A. Kapitały i fundusze własne	266.749,68 *)
B. Lokaty i papiery wartościowe	925.594,54	B. Wkłady (23469 książ. i 459 rachunków czek.)	16.536.553,19
C. Pożyczki i weksle zdysk.	13.642.390,89	C. Kredyty udzielone Kasie	23.000,—
D. Ruchomości i koszty organ.	231.480,31	D. Zobowiązania inkasowe	16.668,61
E. Nieruchomości	762.535,45	E. Procenty pobrane za 1933 r.	69.400,45
F. Różne	475.508,60	F. Różne	53.331,42
		G. Czysty zysk za rok 1933	40.430,26
	<u>17.006.133,61</u>		<u>17.006.133,61</u>

Dokumenty do inkasa zł. 1.252.642,54
Depozyty i weksle kauc. obce zł. 2.280.741,77

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za 1933 rok.

STRATY.	ZYSKI.
A. Procenty i prow. wypłacone	A. Procenty i prow. pobrane
B. Koszty handlowe	B. Odzyskane należn. spisane
C. Propaganda oszczędności	C. Dochody z nieruchomości
D. Administr. nieruchomości	D. Inne dochody różne
E. Odpisy za rok 1933	
F. Czysty zysk za rok 1933	
	<u>1.593.563,50</u>

*) Na 1.III. 1934 r. zł. 377.179,94 (po uwzględnieniu zysku za r. 1934 i podwyżki kapitału zakładowego o zł. 70.000).

Dyrekcja w Warszawie, ul. Zgoda 7 (dom własny); Oddziały: Pruszków, Piaseczno, Jeziorna, N. Dwór

